

KAPŁUN (55) *sb m*

kapłun (38), **kapłon** (17); kapłun *BierEz* (2), *Murm*, *Mymer*¹ (2), *ZapWar*, *BielŻyw*, *GlabGad*, *LibMal* (2), *RejFig* (2), *GórnDworz* (6), *RejZwierc*, *Calep*, *GostGosp* (11); kapłon *BartBydg*, *SkarKazSej*; kapłun : kapłon *FalZioł* (3 : 11), *Mącz* (1 : 1), *SienLek* (2 : 2), *Oczko* (1 : 1).

a jasne, o pochylone.

sg *N* kapłun (17). ◇ *G* kapłuna (6). ◇ *A* kapłuna (4). ◇ *L* kapłunie (2). ◇ *pl N* kapłuny (8) *FalZioł*, *BielŻyw*, *GlabGad*, *GostGosp* (4), *SkarKazSej*, kapłuni (1) *SienLek*, kapłuny *a.* kapłuni (1). ◇ *G* kapłun(o)w (6). ◇ *A* kapłuny (9). ◇ *I* kapłuny (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

*Wykastrowany kogut; capus Murm, Mymer*¹, *Mącz, Calep, Cn; capo Murm, BartBydg, Cn; pullarius Mącz; capus semimas, gallus castratus a. spado Cn* (55) : W ten czas sie żebrak przygodził Ien Ialmużny profząc chodził: Zoná iże się gniewála/ Poł mu kápłuna podála. *BierEz P, Pv; Murm 86; Mymer*¹ 25 [2 r.]; *BartBydg 22b; ZapWar 1532 nr 2472; KApłon* iest kogut klefniony *FalZioł IV 19c; A* iestli sie brzemienna barzo bogi iż iest chuda á wyfchła, Tedy ma rzeczy pożywać odwilżaiących y tuczających. Iako iest mięfo cielecze mlodych wołow/ kapłony/ kozłeta/ fkopowina/ koropatwy/ Iarzębie y infze takowe. *FalZioł V 31v, +7a, I 86a, IV 19c, d, 47d (12); BielŻyw 6; GlabGad G4v; LibMal 1544/92v [2 r.]; RejFig Aa2v, Bb5; Pullarius, Kápłón* któri wodzy kurczętá/ álbo kto opátruye kury/ kurzytatá. *Mącz 350d, 37b; Wfzythcy ptacy tęgiego ciála: Kápłuni/ Kuropátwy/ ćietrzewie/ Bážánty/ Iárząbie [...] niedobreć chude bárzo/ á ftáre. SienLek 8v, 6v, 245, X2; GórnDworz T6v [3 r.], T7 [3 r.]; RejZwierc 111v; Oczko 24v; Calep 163a; Vrządnik ná Páńfki przyiazd ma mieć [...] kápłuny w klatkách tłufte/ gęsi/ kury GostGosp 24, 16, 40, 63, 70, 72 (11); Pierwey rzadki miał piwo w domu: á teraz winem piwnice wálze woniáią, [...] Pierwey profte potráwy/ á teraz ptaki y kápłony. SkarKazSej 666b.*

W charakterystycznych połączeniach: kapłun dwuletni, tłusty (6), żywy; kapłuna jeść, karmić, warzyć; jucha z kapłuna (2), polewka (2).

Szereg: »kokosz albo kapłun« [szyk 2 : 1] (3): Gdi nakładziefz korzenia Czemieszycze w kokosf albo w kapłuna/ á włożyfz też wlofkiego kopru ftą Czemieszyczą/ napijaj sie FalZioł I 46b, V 67v; Oczko 10v.